

Sygn. akt I ACa 856/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Bogdan Wysocki /spr/
Sędziowie:	SSA Mariola Głowacka SSA Mikołaj Tomaszewski
Protokolant:	st.sekr.sąd.Izabela Kyc

po rozpoznaniu w dniu 8 listopada 2012 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **B. M.**

przeciwko **Skarbowi Państwa- (...) w P.**

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 28 czerwca 2012 r., sygn. akt I C 3784/05

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 3 w ten sposób, że zasądza dodatkowo od pozwanego na rzecz powódki odsetki ustawowe:

a) **od kwoty 57.900 zł (pięćdziesiąt siedem tysięcy dziewięćset złotych) za okres od dnia 9 września 2010r do dnia 27 czerwca 2012r;**

b) **od kwoty 19.352 zł (dziewiętnaście tysięcy trzysta pięćdziesiąt dwa złote) za okres od dnia 7 kwietnia 2011r do dnia 27 czerwca 2012r;**

II. w pozostałej części apelację oddala;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2.731 zł (dwa tysiące siedemset trzydzieści jeden złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA M. Głowacka SSA B. Wysocki SSA M. Tomaszewski

Sygn. akt I ACa 856/12

UZASADNIENIE

Powódka B. M. po ostatecznym sprecyzowaniu żądania wniosła o zasądzenie od **pozwanego Skarbu Państwa – (...) w P.** na jej rzecz odszkodowania w kwocie 162.767,50 zł, w tym kwoty 84.892,50 zł tytułem odszkodowania za ubytek wartości nieruchomości oraz kwoty 77.875 zł tytułem odszkodowania za rewitalizację akustyczną budynku mieszkalnego usytuowanego na jej nieruchomości. Powódka cofnęła zaś powództwo w zakresie roszczeń o zobowiązanie pozwanego do złożenia oświadczenia o wykupienie nieruchomości oraz ustalenia, że pozwany jest zobowiązany do wskazania w terminie 6 miesięcy od wydania orzeczenia nieruchomości zamiennej o wskazanych parametrach, stanowiących w stosunku do żądania zapłaty odszkodowania roszczenia główne. Powódka wywodziła swoje roszczenia z faktu utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska (...) P. - K. w P. rozporządzeniem nr (...) Wojewody (...) z 17 grudnia 2003 r., zmienionym rozporządzeniem Wojewody (...) z 31 grudnia 2007 r., na mocy którego należąca do niej nieruchomość znalazła się najpierw w strefie E tego obszaru, a następnie w strefie I. Jako podstawę prawną roszczenia odszkodowawczego powódka podała przepisy art. 136 ust. 2 w zw. z art. 129 ust. 2 i 136 ust. 3 u.p.o.ś., a także art. 435 k.c. w zw. z art. 322 - 328 u.p.o.ś.

Pozwany wniosł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 28 czerwca 2012 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu, zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 155.127 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 czerwca 2012 r. do dnia zapłaty (pkt 1), umorzył postępowanie w zakresie żądań: zobowiązania pozwanego do wykupu nieruchomości, ustalenia obowiązku pozwanego wskazania nieruchomości zamiennej, zapłaty kwoty 117.499,48 zł (pkt 2); w pozostałym zakresie powództwo oddalił (pkt 3), koszty procesu rozdzielił stosunkowo (pkt 4).

Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne i wnioski.

Powódka jest właścicielem nieruchomości położonej w P. przy ul. (...), obręb S., stanowiącej działkę nr (...) o powierzchni 1.200 m². Przedmiotowa nieruchomość jest położona na terenie, dla którego nie ma aktualnego planu zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta P. z dnia 18 stycznia 2008 r. zatwierdzonego uchwałą Rady Miasta P. Nr (...) przedmiotowa

działka położona jest na terenach zabudowanych i przeznaczonych do zabudowy, ozn. symbolem II.M. - preferowane tereny dla skoncentrowanej funkcji mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej.

Nieruchomość według stanu na dzień 1 stycznia 2004 r. i na dzień 22 lutego 2008 r. była zabudowana budynkiem mieszkalnym jednorodzinny w zabudowie wolnostojącej o powierzchni użytkowej 101,42 m² oraz budynkiem gospodarczym. Działka jest odpowiednio urządzona do pełnionej funkcji mieszkaniowej z licznymi nasadzeniami drzew i krzewów. Dojście do budynku mieszkalnego jest utwardzone, a nieruchomość posiada bezpośredni dostęp do drogi publicznej.

Nieruchomość znajduje się na terenie osiedla domów jednorodzinnych (...), położonego w bliskim sąsiedztwie lotniska (...) P. -K., w odległości około 1 km od końca pasa startowego. Lotnisko w K. istnieje od drugiej wojny światowej. Od lat sześćdziesiątych jest wykorzystywane jako: miejsce startów i lądowań samolotów (...), przy czym dopiero w ostatnich latach nastąpiła intensyfikacja lotów wojskowych. Do końca 2003 r. stacjonowały tam samoloty (...), od 2004 r. stacjonują i latają samoloty I. Od listopada 2006 r. stacjonują na tym lotnisku, startują i lądują samoloty(...). W ostatnich latach liczba operacji lotniczych ulegała intensyfikacji.

Wojewoda (...) wydał 17 grudnia 2003 r. rozporządzenie nr (...) w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska (...) P. - K. w P.. Rozporządzenie utworzyło obszar ograniczonego użytkowania podzielony na pięć stref oznaczonych literami A-E w zależności od odległości od lotniska K. i w zależności od poziomu hałasu. Nieruchomość powódki znalazła się w strefie E. Rozporządzenie weszło w życie 1 stycznia 2004 r. Obszar

ograniczonego użytkowania stanowił teren ograniczony linią, na której długotrwały poziom hałasu w porze nocnej jest równy 45dB (granica obszaru ograniczonego użytkowania). Granice strefy E wyznaczała: granica strefy D i linia, na której długotrwały poziom hałasu w porze dziennej jest równy 60 dBA oraz granica terenu lotniska. W załączniku nr 3 do rozporządzenia Wojewoda określił ograniczenia w zakresie przeznaczenia terenów, wymagania techniczne dotyczące budynków oraz sposób korzystania z terenów na obszarze ograniczonego użytkowania. Dla strefy E ograniczył przeznaczenie terenu przez zakaz budowy budynków mieszkalnych, szpitali, domów opieki i budynków związanych ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, takich jak szkoły, przedszkola, internaty, domy dziecka itp., zakaz tworzenia obszarów A ochrony uzdrowiskowej. W strefie tej, w zalecanym sposobie korzystania z terenu, dopuszczono lokalizowanie nowych obiektów nie wymagających ochrony akustycznej i nie powodujących zwiększenia hałasu dla istniejącej zabudowy mieszkaniowej. Jako wymagania techniczne dotyczące budynków wskazano, iż w istniejących budynkach z pomieszczeniami wymagającymi ochrony akustycznej należy zapewnić właściwy klimat

akustyczny poprzez stosowanie przegród zewnętrznych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej.

9 grudnia 2005 r. powódka wezwała (...) do wykupienia należącej do niej nieruchomości za kwotę 444.000 zł, bądź też wskazania nieruchomości zastępczej o podobnych parametrach i zapłaty odszkodowania w wysokości 120.386 zł, w tym kwoty 57.900 zł tytułem spadku wartości nieruchomości, kwoty 41.266 zł tytułem kosztów wyciszenia nieruchomości oraz kwoty 20.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych powódki. Pozwany odmówił spełnienia żądań.

31 grudnia 2007 r. Wojewoda (...) wydał rozporządzenie nr (...) zmieniające rozporządzenie o wprowadzeniu obszaru ograniczonego użytkowania (dalej (...)). Zmiany dotyczyły granic obszaru ograniczonego użytkowania, podziału na strefy, dopuszczalnych poziomów hałasu w strefach oraz sposobu korzystania z poszczególnych terenów i wymagań technicznych dotyczących budynków. Według zmienionego rozporządzenia obszar ograniczonego użytkowania stanowi teren ograniczony linią, na której długotrwały poziom hałasu od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych jest równy 55 dB w porze dziennej (LAeq d) i 45dB w porze nocnej (LAeq n) - granica obszaru ograniczonego użytkowania. Rozporządzenie utworzyło obszar ograniczonego użytkowania podzielony na trzy strefy oznaczone cyframi: I, II, III w zależności od odległości od lotniska K. i w zależności od poziomu hałasu. Nieruchomość powódki znalazła się w strefie I. Strefę I wyznaczają: linia biegnąca wzdłuż granicy terenu lotniska, stanowiąca wewnętrzną granicę strefy I oraz obwiednię złożoną z linii, na której dopuszczalny, długookresowy średni poziom dźwięku A (LDwn) od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych jest równy 60dB i linia, na której dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A (LDWn) od operacji naziemnych i pozostałych źródeł hałasu związanych z funkcjonowaniem lotniska równy jest 55dB. W strefie tej wprowadzono zakaz przeznaczenia terenu pod budowę budynków mieszkalnych, szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym pobytem dzieci i młodzieży, takich, jak szkoły, przedszkola, internaty, domy dziecka itp. zakaz tworzenia stref ochronnych A uzdrowiska. W zakresie sposobu korzystania z terenu wprowadzono zakaz budowy budynków mieszkalnych, szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym pobytem dzieci i młodzieży, takich jak szkoły, przedszkola, internaty, domy dziecka itp., zakaz tworzenia stref ochronnych, A uzdrowiska, zakaz zmiany funkcji istniejących obiektów niewymagających ochrony akustycznej na podlegające ochronie akustycznej. W strefie tej, w zalecanym sposobie korzystania z terenu, dopuszczono lokalizowanie nowych obiektów niewymienionych w pkt. 1 nie powodujących znaczącego zwiększenia emisji hałasu do środowiska. Jako wymagania techniczne dotyczące budynków wskazano zmianę funkcji istniejących budynków na nie podlegające ochronie akustycznej lub zapewnienie właściwego klimatu akustycznego w pomieszczeniach

3

wymagających ochrony akustycznej poprzez stosowanie przegród zewnętrznych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej. Powołane wyżej rozporządzenie weszło w życie 22 lutego 2008 r.

W obszarze I strefy prognozuje się przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu określonego w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. wyrażonego wskaźnikiem długookresowego średniego poziomu dźwięku A (LDwn) i możliwość wystąpienia przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu wyrażonego wskaźnikiem równoważnego poziomu dźwięku, LAeqD i LAeqN dla wszystkich rodzajów terenów określonych w w/w rozporządzeniu. W analizie porealizacyjnej na podstawie której Wojewoda (...) dokonał zmiany rozporządzenia o (...), zawarto informacje o maksymalnym przewidywalnym poziomie hałasu w postaci izolacji równoważnego poziomu dźwięku LAeqd z krokiem co 5 dB, w przedziale od 55 dB do 75 dB. W ramach opracowania analizy dokonano pomiarów poziomów hałasu w różnych miejscach położonych wokół lotniska. Punktem pomiarowym najbliższym nieruchomości powódki był PP1 położony przy ul. (...) na Os. (...). Pomiary wskazywały poziom LDwn na poziomie 68,2 dB, a LAeqD - 74,1 dB. Na podstawie tych pomiarów oraz przyjmując prognozowaną liczbę operacji lotniczych dla 2010 r. wyliczono, że poziom hałasu wynosi LDwn- 75 dB, LAeqD- 78,8 dB, LAeqN 79,2 dB.

Dopuszczalne wartości dźwięków A przenikających do pomieszczeń przeznaczonych do przebywania ludzi w budynkach mieszkalnych określa polska norma (...) Natomiast PN-B- (...)normuje wymaganą izolacyjność akustyczną przegród budowlanych. Budynek powódki spełnia wymogi obu tych norm przy uwzględnieniu dopuszczalnego poziomu hałasu docierającego z zewnątrz na poziomie wyznaczonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku oraz poprzedzających je rozporządzeń: Ministra Środowiska z 29 lipca 2004 r. oraz rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z 13 maja 1998 r. Stwierdzenie występowania przekroczeń dopuszczalnych wartości poziomu równoważnego hałasu w budynku mieszkalnym powódki wymaga zastosowania stolarki o wyższym współczynniku izolacyjności akustycznej oraz poprawienia izolacyjności akustycznej części pełnych przegród zewnętrznych. Szczegółowy zakres prac obejmuje: zamontowanie od wewnątrz maty izolacyjnej (...) firmy (...) (wykonanej ze specjalistycznej wełny szklanej) przykrytej płytą gipsową kartonową na ruszcie, przy czym w pokojach oraz na poddaszu na suficie i skosach podwójnej warstwy mat, a na przegrodach zewnętrznych pełnych w kuchni pojedynczej warstwy maty, dokonanie wymiany okien w kuchniach na parterze i na „piętrze (jedno okno połaciowe) na okna o izolacyjności 47 dB (firmy (...)), przy czym w pokojach zachodzi konieczność zastosowania układu dwóch niezależnych okien umieszczonych w oddzielnych ramach zapewniających izolacyjność akustyczną 51-55 dB, a także

4

zamontowanie w pokojach nawiewników i ściennych higrosterowanych (...) z zestawem akustycznych (...) (52 dB - 5 sztuk) oraz w kuchni nawiewników ściennych ciśnieniowych (...) z zestawem akustycznym (...) (52 dB - 2 sztuki). Ogółem koszt nakładów, które należy ponieść na budynek powódki wynosi 77.875 zł.

Wartość nieruchomości powódki uległa zmniejszeniu na skutek ograniczeń w zakresie korzystania z nieruchomości wprowadzonych rozporządzeniem nr(...)oraz rozporządzeniem nr (...) Sam fakt wprowadzenia strefy ograniczonego użytkowania ze względu na spodziewany poziom hałasu lotniczego powoduje, że właściciele nieruchomości położonych w jej granicach, w tym potencjalni ich nabywcy, muszą liczyć się z odpowiednimi niedogodnościami tak w sposobie zagospodarowania, jak i w sposobie ich użytkowania. Świadomość uczestników rynku o potencjalnym podwyższonym ryzyku zamieszkiwania w okolicach lotniska, a w szczególności w obrębie utworzonego wokół niego specjalnego obszaru ograniczonego użytkowania, powoduje utratę wartości nieruchomości. Ograniczenia i niedogodności w wykorzystywaniu działki zgodnie z jej przeznaczeniem są związane między innymi z hałasem lotniczym, którego wartość przekracza granice dopuszczalnego hałasu wyrażonego wskaźnikiem długookresowego średniego poziomu dźwięku A ((...)), ustalonego w rozporządzeniu nr (...) o ponad 10 dB. W trakcie operacji lotniczych samolotów(...)nie sposób przebywać poza budynkiem i trzeba zamykać wszystkie okna, co i tak nie zapewnia odpowiedniej ochrony przed hałasem emitowanym przez przelatujące samoloty(...)Na skutek wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania nieruchomość powódki nie może być wykorzystana na cele związane z budownictwem mieszkaniowym. W związku z tym wartość rynkowa nieruchomości według aktualnego jej stanu i poziomu cen spadła o 77.252 zł.

W ocenie Sądu Okręgowego roszczenie powódki zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Powódka zdołała wykazać wszystkie przesłanki odpowiedzialności pozwanego w oparciu o art. 129 ust. 2 u.p.o.ś. w zw. z art. 135 u.p.o.ś. oraz że wprowadzenie rozporządzeniem Wojewody (...) nr(...), następnie zmienionym rozporządzeniem nr (...) obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska(...) P. - K. wpłynęło na spadek wartości rynkowej jej nieruchomości.

Zmniejszenie wartości nieruchomości z powodu wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania, a także sąsiedztwa (...) lotniska, emitującego hałas nie pozwalający dotrzymać standardów jakości środowiska, jest stratą powodującą obniżenie aktywów w majątku powódki. Szkoda w postaci straty wyrażającej się obniżeniem wartości handlowej nieruchomości została wyliczona przez biegłego, który oszacował ją na kwotę 77.252 zł, przy czym wartość ta została wyliczona według stanu nieruchomości na dzień

5

wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania tj. na dzień 1 stycznia 2004 r. i aktualnego poziomu cen.

Żądanie zasądzenia równowartości kwoty koniecznej z punktu widzenia nakładów akustycznych znajduje swe uzasadnienie w treści 136 ust. 1 i 3 w zw. z art. 129 ust. 2 u.p.o.ś. Sąd uwzględnił roszczenie powódki o nakłady w granicach wyliczenia biegłego tj. do kwoty 77.875 zł.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał za udowodnione powództwo do łącznej kwoty 155.127 zł w tym kwoty 77.252 zł tytułem spadku wartości przedmiotowej nieruchomości oraz kwoty 77.875 zł tytułem odszkodowania za rewitalizację akustyczna budynku mieszkalnego i w tym zakresie uwzględnił powództwo.

Powódka w pozwie wniosła o zasądzenie od pozwanego odszkodowania w łącznej kwocie 225.744 zł. Następnie cofnęła pozew wraz z zrzeczeniem się roszczenia w odniesieniu do kwoty 117.499,48 zł, powódka cofnęła również żądania zgłoszone w pozwie jako główne, a więc o zobowiązanie pozwanego do wykupu nieruchomości oraz o ustalenie, że pozwany jest zobowiązany do wskazania w terminie 6 miesięcy od wydania orzeczenia nieruchomości zamiennej o sprecyzowanych w pozwie parametrach. W takim stanie rzeczy, Sąd działając w oparciu o treść art. 203 § 1 k.p.c. w zw. z art. 355 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie jak w pkt 2 wyroku.

W pozostałym zakresie roszczenie główne podlegało oddaleniu, gdyż nie znajdowało oparcia w zgromadzonym materiale dowodowym, a w szczególności w dowodzie z opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego K. R., który ostatecznie oszacował, iż szkoda w postaci ubytku wartości nieruchomości powódki wynosi 77.252 zł. W związku z powyższym należało oddalić powództwo do kwoty 7.640,50 zł (pkt 3 wyroku).

O roszczeniu odsetkowym Sąd orzekł w oparciu o art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 363 § 2 k.c. W niniejszej sprawie od samego początku sporna była zarówno zasada odpowiedzialności pozwanego, jak również wysokość należnego powódce odszkodowania, o czym świadczy fakt, że powódka kilkakrotnie zmieniała podstawę prawną zgłoszonych roszczeń, jak również modyfikowała wysokość żądań pieniężnych. W związku z powyższym Sąd doszedł do przekonania, że odsetki z tytułu opóźnienia należało zasądzić dopiero od chwili ostatecznego ustalenia wysokości należnego powódce odszkodowania, co nastąpiło dopiero w dniu wydania wyroku, tj. 28 czerwca 2012 r. Tym samym żądanie zasądzenia odsetek za okres wcześniejszy podlegało oddaleniu (pkt 2 wyroku).

Powódka przegrała spór w 65 %, a pozwany w 35 % w związku z tym Sąd na podstawie art. 100 k.p.c. obciążył strony stosunkowo kosztami procesu.

6

Apelację od wyroku złożyła powódka, zaskarżając go w części tj. w zakresie oddalającym powództwo (pkt 3) i w części oddalającej odsetki ustawowe od daty wcześniejszej niż data wyrokowania. Powódka zarzucała rozstrzygnięciu:

- rażące naruszenie art. 455 k.c. i 481 § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że odsetki mają charakter waloryzacyjny, a nie kompensacyjny;

- rażące naruszenie art. 455 k.c. i 481 §1 k.c. poprzez ich niezastosowanie i zasądzenie odsetek ustawowych od daty wyroku, a nie od daty opinii biegłych ustalających wysokość szkody; oraz nie zbadanie czy w niniejszej sprawie zachodzą szczególne okoliczności przemawiające za przyjęciem innej daty zasądzenia odsetek, aniżeli data wyrokowania;

- rażące naruszenie art. 363 § 2 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że ustalenie odszkodowania zgodnie z normą prawną wyrażoną w ww. przepisie wyłącza zasądzenie odsetek od daty wcześniejszej niż data wyrokowania oraz przyjęcie, że wyłącza on zastosowanie art. 455 i 481 §1 k.c.;

- rażące naruszenie art. 363 § 2 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i brak zbadania przez Sąd, czy w okresie trwania postępowania dochodziło do istotnej zmiany siły nabywczej pieniądza, zmiany wysokości odsetek ustawowych i czy ustalone w wyroku odszkodowanie jest wyższe niż odszkodowanie pierwotnie zgłoszone w pozwie i wartości odsetek wyliczonych od daty opinii biegłych;

- rażące naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej oceny dowodów i przyjęcie, że powódka nie wykazała szkody na dzień opinii biegłych;

- rażące naruszenie art. 31 ust. 3, art. 64 ust. 1 i 3 oraz art. 32 ust. 1 Konstytucji RP -poprzez „zwolnienie” pozwanego z obowiązku naprawienia szkody w pełnej wysokości, naruszenie zasady równości stron, rażące naruszenie prawa ochrony własności;

- rażące naruszenie art. 1 Protokołu Nr 1 do Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności - poprzez „zwolnienie” pozwanego z obowiązku naprawienia szkody w pełnej wysokości, naruszenie zasady równości stron, rażące naruszenie prawa ochrony własności.

Wskazując na te zarzuty powódka wniosła o zmianę wyroku w zaskarżonej części (pkt 3 wyroku) poprzez: zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki odsetek ustawowych w kwocie 18.604,66 zł tj.: od kwoty 57.900 zł od dnia 08.09.2010 r. do dnia 27.06.2012 r.; od kwoty 19.352 zł od dnia 11.03.2011 r. do dnia 27.06.2012 r.; od kwoty 50.344,52 zł od dnia 20.04.2012 r. do dnia 27.06.2012 r.; od kwoty 27.530,48 zł od dnia 02.05.2012 r. do dnia 27.06.2012 r.; oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 2 -krotności stawki

7

minimalnej, ewentualnie powódka wniosła o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, pozostawiając temu Sądowi orzeczenie o kosztach postępowania za obie instancje.

Pozwany wniosł o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego liczonego według dwukrotnej stawki ustalonej według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja w przeważającej części zasługuje na uwzględnienie.

Zgodzić bowiem należy się ze skarżącą, że sąd I instancji dopuścił się, orzekając o odsetkach ustawowych od części zasądzonych wyrokiem roszczeń, naruszenia przepisów art. 455 kc w zw. z art. 481 § 1 kc.

Oddalając roszczenia o odsetki od zasądzonego odszkodowania za okres sprzed daty orzekania sąd powołał się na funkcjonujący w praktyce orzeczniczy pogląd, zgodnie z którym zasądzenie odszkodowania według cen z daty wyrokowania może uzasadniać przyznanie odsetek dopiero od tej daty (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2000r w spr. II CKN 725/98, OSNC, z. 9 z 2000r, poz. 158).

Tego rodzaju stanowisko mogło jednak znajdować zastosowanie jedynie jako wyjątek od zasady, przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności przypadku, w tym upływu czasu między datą wymagalności odszkodowania a datą jego przyznania, skali zmiany wartości pieniądza, różnicy odszkodowania ustalonego według cen z daty jego wymagalności i ustalonej według cen przyjętych dla określenia jego wysokości oraz obowiązującej wówczas stopy odsetek (zob. wyrok Sąd Najwyższego z dnia 22 października 2003r w spr. II CK 146/02 Lex nr 82271).

Regułą jest natomiast, że dłużnik (odpowiedzialny za wyrównanie szkody) pozostaje w opóźnieniu z zapłatą świadczenia bezterminowego, jakim jest odszkodowanie za wyrządzoną szkodę, na zasadach ogólnych, tj. od wezwania go przez poszkodowanego o spełnienie tego świadczenia (art. 455 kc).

Od tego momentu wierzyciel ma zatem prawo żądać odsetek ustawowych za opóźnienie na podstawie art. 481 kc.

Dotyczy to, co oczywiste, także odszkodowań dochodzonych w oparciu o przepisy art. 129 ust. 2 oraz art. 136 ust. 3 p.o.ś.

Obowiązany do zapłaty odszkodowania może jednak pozostawać w tak rozumianym opóźnieniu jedynie co do obowiązku wyrównania szkody, której wysokość jest znana w

8

dacie wezwania, choćby została ona ustalona dopiero w okresie późniejszym, np. w wyniku postępowania sądowego.

Przenosząc to na grunt rozpoznawanej sprawy, należy stwierdzić, że wysokość szkody poniesionej przez powódkę, a polegającej na utracie wartości należącej do niej nieruchomości, została obiektywnie ustalona w opinii biegłego K. R., którą to opinię doręczono stronie pozwanej w dniu 8 września 2010r (k. 691).

Z chwilą doręczenia opinii pozwany miał już możliwość i obowiązek zweryfikowania żądania powódki i spełnienia świadczenia w zakresie, w jakim następnie zostało ono uwzględnione przez sąd.

Stąd też zasadnym było żądanie zasądzenia odsetek ustawowych od roszczenia, dotyczącego omawianej szkody, w zakresie, w jakim było ono dochodzone początkowo (tj. w wysokości 57.900 zł) od dnia następnego po dacie doręczenia przedmiotowej opinii, tzn. od dnia 9 września 2010r.

Analogicznie, roszczenie o zapłatę dalej idącego odszkodowania z tytułu spadku wartości nieruchomości, w wysokości 19.352 zł, stało się wymagalne (art. 455 kc) z chwilą doręczenia stronie pozwanej pisma procesowego, rozszerzającego powództwo o tą kwotę, co nastąpiło w dniu 6 kwietnia 2011r (k. 800). Od dnia następnego zatem pozwany pozostawał w opóźnieniu, uzasadniającym roszczenia odsetkowe (art. 481 kc).

Brak natomiast było w tej sytuacji podstaw do zasądzenia odsetek za okresy wcześniejsze, tj. odpowiednio od 8 września 2010r oraz od 11 marca 2011 r.

Z tych przyczyn na podstawie przepisu art. 386 § 1 kpc oraz powołanych wyżej przepisów prawa materialnego Sąd Apelacyjny orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

Odmienne natomiast należy ocenić roszczenia odsetkowe od odszkodowania związanego z kosztami rewitalizacji akustycznej budynku mieszkalnego.

W tym przypadku szkoda po stronie powódki ma charakter specyficzny i polega, jak dotychczas, jedynie na ustawowym obowiązku doprowadzenia przez nią budynku do właściwego klimatu akustycznego.

Powódka nie wydatkowała bowiem dotąd z własnego majątku żadnych środków i nie poniosła w istocie w wyniku realizacji wymienionego obowiązku żadnego uszczerbku majątkowego.

Tak rozumiana szkoda zostanie wyrównana dopiero w przyszłości, z wykorzystaniem zasądzonej przez sąd na ten cel należności.

Uzasadnia to przyznanie od przyznanego świadczenia odsetek za opóźnienie dopiero od daty wyrokowania.

9

W innym przypadku w nieuzasadnionym stopniu uwzględniony zostałby interes wierzyciela, kosztem interesu dłużnika.

W istocie po stronie powódki powstałoby w ten sposób niczym nieusprawiedliwione przysporzenie majątkowe kosztem majątku Skarbu Państwa.

Dlatego na podstawie przepisu art. 385 kpc Sąd Apelacyjny orzekł jak w punkcie 2 sentencji wyroku.

Ostatecznie wnioski apelacji oddalone zostały jedynie w niewielkim zakresie.

Zasądzone dodatkowo na rzecz powódki odsetki wynoszą łącznie kwotę 16.657,06 zł.

Żądania apelacji uwzględnione zostały zatem w ok. 90 %.

Uzasadnia to obciążenie pozwanego w całości poniesionymi przez powódkę kosztami postępowania apelacyjnego.

Koszty te obejmują opłatę od apelacji w wysokości 931 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości stawki podstawowej (minimalnej), tj. 1.800 zł, czyli łącznie 2.731zł.

Nie było natomiast podstaw do przyznania skarżącej zwrotu kosztów wynagrodzenia adwokata, reprezentującego ją w postępowaniu apelacyjnym, w wysokości podwójnej stawki minimalnej.

Na tym etapie postępowania sprawa nie była już skomplikowana pod względem faktycznym lub prawnym i nie wymagała zwiększonego nakładu pracy, jeśli zważyć, że zaskarżone zostało jedynie rozstrzygnięcie dotyczące należności ubocznych.

Stąd na podstawie przepisów art. 100 zd. 2 kpc w zw. z art. 391 § 1 zd. 1 kpc, przy uwzględnieniu przepisów § 2 ust. 1 i 2 oraz § 12 ust. 1 pkt. 2) w zw. z § 6 pkt. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1349 zezm.).

/-/ M. Głowacka /-/ B. Wysocki /-/ M. Tomaszewski